

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Основна информация:

Име на курса: Зелена и кръгова икономика

Лектор: проф. д. н. Виржиния Иванова Желязкова

Телефон: 0888 789 234

Имейл: v.zhelyazkova@iki.bas.bg

Хорариум: 30 часа

Анотация:

Понятието „зелена и кръгова икономика“ все повече навлиза и се развива в научната литература и в общественото пространство. Това е едно сравнително ново наименование на икономическия модел, в който светът е функционира до преди близо 200 години, и към който в настоящето има стремеж към връщане. При него се предвижда максимално използване на влаганите ресурси и материали, което предполага екологичен дизайн в производството и рециклиране на максимално количество отпадъци. Това води до многократно по-ефективно използване на суровините и проблемите със замърсяването постепенно се ограничават.

Обучението по дисциплината въвежда докторантите в света на кръговия икономически модел като алтернатива на доминиращия в момента линеен. Изучават се основните теории, свързани с кръговата икономика, политиките на водещите страни в тази област и примери от практиката. Дискутират се възможностите за прилагането на кръгови модели в България и се търсят решения за преодоляване на трудностите, свързани с разгръщането им.

Тематично съдържание на курса (кратко описание по теми или модули):

Тема / Модул 1: Теорията за зелената и кръговата икономика

- Същност и принципи на кръговия икономически модел в съпоставка с линейния. Причини и предпоставки за прехода към зелена и кръгова икономика: изчерпаемост на суровините, съчетана със засилваща се волатилност на цените им на международните пазари, замърсяване на околната среда, климатични промени.
- Основни теоретични концепции, свързани със зелената и с кръговата икономика
- Ролята на иновациите за реализиране на кръговата икономика.

Тема / Модул 2: Политики на водещи страни за преход към кръгова икономика

- Политиката на Европейския съюз към кръговата икономика в контекста на Дневен ред 2030 и Зеленият пакт. Състояние на кръговата икономика в България.
- Политиката на Япония към кръговата икономика: законодателство, икономически мерки, изграждане на колективно съзнание в подкрепа на предприятията курс на действие от държавата
- Усилията на Китай по пътя към кръговата икономика: централна роля на държавата, планиране, резултати, равносметки

Тема / Модул 3: Практиката в областта на кръговата икономика

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

- Зелената и кръговата икономика на микроравнище – пет основни концептуални бизнес модела. Особенности при финансирането на реализацията им.
- Технологични иновации за осъществяването на кръговите бизнес модели на практика. Примери от различни научни области.
- Кръгови бизнес модели в различни икономически сектори: химическа и минна индустрия, индустриално производство, строителство, земеделие и храни, текстилна промишленост, информационни технологии
- Обобщение на материала и дискусия: валидност на изученото за България, възможности и трудности пред развитието на зелената и кръговата икономика в нашата страна.

Форми на обучение и оценяване:

За успешно завършен курс се счита средноаритметична оценка от есе и презентация по тема от учебния материал не по-малка от много добър (4.50).

Компетентности, придобити в резултат на обучението (3-5 точки):

- Разбиране и критично осмисляне на теоретичните основи и съвременните концепции на зелената и кръговата икономика в международен контекст.
- Анализ на ролята на иновациите при реализирането и развитието на зелената и кръговата икономика.
- Идентифициране, анализ и оценка на водещи кръгови бизнес модели и тяхното приложение в различни икономически сектори.
- Разбиране и оценка на механизмите и особеностите при финансирането на зелени и кръгови бизнес модели и иновации.
- Извършване на интердисциплинарни научни изследвания и идентифициране на възможностите и предизвикателствата пред прехода към зелена и кръгова икономика.

Литература:

1. Желязкова, В. (2023) Зелената и кръговата икономика през погледа на банките. Асипринт, София, с. 285, ISBN 978-619-7201-23-9
2. Иванова, В. (2022) Кръговата икономика. Между необходимото и възможното. Авангард Прима, ISBN 978-619-239-686-2
3. Наръчник за добри практики и организационни модели за кръгова икономика. (2023) Клуб 2000, 198 с.
4. Карпузова, М. (2022) Икономически аспекти върху бизнеса при прехода към кръгова икономика. Сп. „Управление и образование“, том 18 (1), достъпен на: http://www.conference-burgas.com/maevolumes/vol18_2022/b1_v18.pdf#page=23
5. Кръговата икономика: какво представлява тя и защо е важна. Сайт на Европейския парламент. Достъпен на: <https://www.europarl.europa.eu/news/bg/headlines/economy/20151201STO05603/krghovata-ikonomika-kakvo-predstavliava-tia-i-zashcho-e-vazhna>
6. Николова-Минкова, В. (2022) Кръгова икономика, устойчиво развитие и екоинновации. Сп. „Управление и образование“, том. 2, достъпен на: http://www.conference-burgas.com/maevolumes/vol18_2022/b2_v18.pdf#page=68

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

7. Русчева Д., О. Боюклиев, П. Брънзова. (2020). Продоволствена сигурност, биоикономика, здравословни храни и биохрани. В: Икономическо развитие и политики - реалности и перспективи. Изд. на БАН "Проф. Марин Дринов", С., с. 626-633. ISBN 978-619 245-039-7
8. Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021-2027 г. Достъпна на: [Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021-2027 г. | МОСВ](#)
9. Тодорова, Д., М. Евтимова, (2022) Кръгова икономика: БВП и екологичен отпечатък. Научно списание „Механика, транспорт, комуникации“, том 17, бр. 3, ISSN 2367-6620 (online), достъпен на: <https://mtc-aj.com/library/1865.pdf>
10. Bragança, L., Griffiths, P., Askar, R., Salles, A., Ungureanu, V., Tsikaloudaki, K., ... & Cvetkovska, M. (2025). Circular Economy Design and Management in the Built Environment: A Critical Review of the State of the Art.
11. Chobanova, R., Kotseva, M., Mouchurova, M., 2019. From Linear to Circular Economy: the Role of Forests (Survey of WoodEMA associated publications) in Digitalisation and Circular Economy: Forestry and Forestry Based Industry Implications
12. del Río, P., Kiefer, C. P., Carrillo-Hermosilla, J., & Könnölä, T. (2021). *Circular economy*. Cham: Springer International Publishing.
13. Jansen, J. H. (2025). Glossary Circular Economy. Retrieved from ResearchGate: https://www.researchgate.net/publication/388381878_Glossary_Circular_Economy_Version_9.
14. M. Mochurova, S. Totev. 2022, Inclusive Development – Nature, Aspects, Measurement. *Economic Studies (Ikonomicheski Izsledvania)*, 3/ 2022, 3-16.
15. Salman, A., Ljepava, N., & Tunio, M. N. (2026). Business Creativity and Circular Economy.
16. Stahel, W. R. (2019). *The circular economy: A user's guide*. Routledge.
17. Velazquez, L. (2026). The Circular Economy Paradigm. In *Circular Economy and Sustainable Consumption in the Context of SDG 12* (pp. 7-22). Cham: Springer Nature Switzerland.
18. Zhelyazkova, V. (2024). Circular economy in the EU Member States – Getting closer or growing apart? In *Economic Development and Policies: Realities and Prospects. European Integration, Convergence and Cohesion (Proceedings of the Jubilee International Conference 2024 Dedicated to the 75th Anniversary of the Economic Research Institute at the Bulgarian Academy of Sciences)*, pp. 69–75. ISBN 978-954-9313-27-7 (pdf). Available at: https://www.iki.bas.bg/files/sbornik_2025.pdf
19. Zhelyazkova, V. (2025). The Circular Economy in Bulgaria and Romania: A Comparative Study in The EU Context. In *Proceedings of The Joint International Workshop Sustainable Investments, Industrial Policy and Growth, Institute for World Economy, Bucharest*, pp. 40-47, ISBN 978-973-0-43262-6.